

GORICA

(Večerno izdanje).

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiskar "Narodna tiskarna" A. M. Obizzi (odgov. J. Marušič).

S programom in doslednostjo.

V.

V dosedanjih člankih smo pojašnjevali, kako je tesal in zbijal dr. Tuma ljestvo, po kateri je hotel splezati na najvišji klin narodnega vodstva. Navedli smo in dokazali, da se je posluževal celo najhujšega sredstva, da je hotel stanov med seboj razpreti ter kazal jimi tisto, kijih loči, ato tako, da bi obdržal v jedni roki vajeti, da bi jih pritegnilk sebi. Dobro mu je bilo došlo bedno stanje ljudskega učiteljstva, a ravno tako Ebenhochov šolski predlog in klerikalni jarem. A ne le stanove je hotel med seboj razpreti, ampak isti posel je opravljalo njegovega pobratima glasilo celo med slovenskimi poslaneci samimi. Ko je bila "Soča" nehal oblačevati učitelje, zakadila se je bila med slovenske poslance, katere je ozmerjevala za trote, švadronerje in Mefiste. Strašila je ubogo slovensko ljudstvo, da slov. poslanec bi bili zavozili slovensko politiko tako, da bi se bila Goriška pogreznila, ako bi jo ne bil rešil dalekovidni politik Alfred grof Coronini. Tako je pisala "Soča" leta 1899. po Kr. rojstvu.

Debelo je gledalo slovensko ljudstvo, ko je bilo prebralo bombastične besede. Povpraševalo se je: kaj se je neki imelo zgoditi, kaj je bilo tacega? Alfred grof Coronini je bil ljubljene naš; poleg dr. Gregorčiča, kateremu je bil desna roka, ni bilo na Goriškem osebe, kateri bi bilo naše ljudstvo tako udano kakor njemu. In "Soča" nas je sama potrdila v trdni ljubezni do Alfreda grofa Coroninija.

Naš narod si je domisljal po "Sočini" bombi, da ostali slovenski poslanci so morali gotovo vrata izganjati, da so hoteli našo ubogo deželo prodati Bog si vedi komu, da je bil naš voditelj dr. Gregorčič prešibak, da bi bil ustrohoval svoje tovariše, ampak da je trebalo grofove železne roke, da nas je rešil pogina. Željno smo pričakovali prihodnjih listov, v katerih smo pričakovali dejstev mesto bombastičnega širokostenja. Zastonj je bilo pričakovanje. "Soča" je še danes dolžna pojasnila, kaj se je imelo zgoditi. Namen je imela: zdražbo delat in begati slovensko ljudstvo, da bi v motnem ribari dr. Tuma in njegov pobratim.

L I S T E K.

Naročimo – naročimo.

ČEŠ. V. KOSMAK.

II.

Zjutraj sem šel dalje v Dobrovico, kjer imam dobrega prijatelja. Dan je bil jasen in smejav kot dečje oko. Prijatelj me je sprejel ljubezni, in ostal sem tri dni pri njem. Zvečer smo sedli v vrt pod lepo veliko mandeljevo drevo, kakoršnega se nisem videl. Bilo je vse v cvetju — kakor velikanski šopek (kitica). Ob steni so stale marelice in breskve v belem cvetju. Od juga, — od onot kjer se zibljejo palme, kjer rastejo oleandrov in margarinini gozdici; kjer vonja rožmarin in se lavor kosa — od zibeljke svetlobe, topote življenja — vel je vonjavi vzduh. Sedeli smo tisto in gledali v okrog sebe v blaženem pozabljenju vsega. V kotu, kjer je jel zeleneti bezeg, vzradoval se je slavec, pa naglo zopet zažaloval z dolgin mehkim glasom, da mi je kar srce presuni.

Prijatelj mi stisne roko rekoč: "Ali je neki na svetu kak tako krasen glas, nego je slavčkov?"

Tako nevarna igra se je igrala s slovenskim ljudstvom na Goriškem 1. 1899.

In čemu se je seglo po tako nevarnem sredstvu?

Dr. Tuma je hotel s pomočjo svojega vrednega mu pobratima zlesti na vrhunc — biti prvak med prvaki — absolutni gospodar na Goriškem. Kot pobočnika je želel imeti grofa Alfreda Coronija, katerega bi rad odcepil od dr. Gregorčiča.

Tega namena ni mogel doseči; "Sočina" bomba se je skadila v nič; vsa hvala ni dosegla svojega namena. To sredstvo ni pomoglo. Kdor pa si je zabil v glavo, da se mora doseči svoj namen, naj velja, kar hoče, ri izbirčen v sredstvih. Ako mu odpove službo hvala in poveličevanje, pogradi nasprotno orožje — grajo in zaničevanje in obrekovanje.

Alfred grof Coronini se ni dal speljati na led s hvalo in poveličevanjem. Pridobiti se ni dal. Dajmo ga napadati, da se naveliča in odstopi in na njegovo mesto stopi — dr. Tuma!

Začnimo torej z napadi. Dr. Tuma je izjavil dne 20. julija "z grofom Alfredom nikdar in nikoli ne". Dr. H. Tuma je odgovoril s svojim podpisom v "Soči" 7. sept. tako-le: "Sicer pa se motite v A. grofu C. On sam je naveličan in ne bo vstrajal večeno leto; pa tudi vi, ako bi ga poznali, bi ga ne trpeli večeno leto. Sprave s takim človekom sploh ni mogoče in ni mogoče skupno delo". Te besede, pravi dr. T., da je res govoril dne 20. julija dvakrat. Dostavlja pa še v "Soči" 7. t. m. takole: "Vzdržujem jih tudi danes, ker sem prepričan, da delo ponačtu in po mislih g. A. grofa C. ni mogoče."

Pikre besede nam silijo v pero, da bi ožigosali tako besedičenje dr. T., a zaučamo razsodnosti našega naroda, kateri zdaj mora spoznati dr. Tuma po njegovih lastnih besedah. Apelujem na njegove volilce v trgih, posebno pa one, ki somu poslali zaupnice ter klicali k sio. Po njegovih besedah sodite ga. Mož se je sam odkril.

Jednak apel velja pisatelju "Gorskih razmišljevanj" v "Edinstvi," kjer je klical in opominjal k slogi ter bil prepričan, da je mogoča sloga med gr. Alf. Coronijem, dr. Gregorčičem in dr. Tumu.

Zgani sem z rameni: "Težko; samomorda okarina".

"Jenjaj mi s to okarino", hudoval se je prijatelj. "Nad glas slavega ga ni na svetu, kakor je ni nad krasoto prirode! Le poglej, kateri knez ima krasnejšo sobo, nego je ta moj vrt?"

"Niti knez knezov, niti sam Rotšild ne", pritrdil sem mu.

"No torej! — Kadar obrodi vse to sadje plod — to bode krasota! Tedaj pride zopet sem — pa boš videl!" —

Tretji dan pride zopet prijatelj prestrašen k meni: "Brate, to je bila noč! Vse cvetje je proč! Na vodi je led! Vsa radost je pri kraju!"

Hitel sem na vrt. Ah, mraz je gospodaril v vrtu, kakor kdaj smrtonosni angel pri Sanheribovi vojski ob galilejskem morju. Dihnil je mrazlo sapo na ošabne vojne trume — in zjutraj so ležali vojaki mrtvi in veli kot cvet v vrtu po zmrzali.

Vsa radost me je bila minula. "Kaj čem v tem mrzlem svetu, kaj v tej zmrzali? Poslovim se ter odidem domov."

III.

Zvečer sem prišel zopet v Dol. In spet sem šel v čitalnico.

"Zdravi! Kaj, ali vas je ta mraz vrnil?"

Pozivljali smo ga, da bi nam povedal, kako je mogoča sloga, katero bi vsak pošten človek le želel moral, ako bi bila mogoča na pošteni podlagi za pošteno narodno delo v blagor vseh stavov v deželi.

Pozivljamo gosp. pisatelja, da bi nadaljeval svoja razmišljevanja s zgoraj ponatisnjениmi izjavami dr. Tume.

Volilec dr. Tume so klicali k slogi in bili uverjeni, da je mogoča; dr. Tuma pa je že takrat in je še vedno prepričan, da sloge ni mogoče. Nam niste verjeli, verujte sedaj njegovim besedam in sodite!

Zavijanja dr. Tume.

Iz Dornberga 11 sept. g. dr. Tuma je napisal nekaj konfuznega v 72. štev. "Soča" na moji dve vprašanji v 9. štev. "Gorice", ter pravi na koncu te konfuznosti: "Kakor vidi g. člankar, sem dal odgovor, kakor sem ga moral". To pa ni res. G. doktor jo je po advokatsko zavil ter dal odgovor, kakoršnega je hotel, ne pa kakoršnega bi bil moral dati. Poglejmo: V prvem mojem vprašanju stoji: "G. dr. T. je v navzočnosti treh prič rekel: 'G. župnik, z grofom C. nikdar in nikoli ne, in tudi vaša stranka ga izbacne, pieden mine leto in dan, ker više grofa ne poznate'". G. dr. uzrokok niste navedli. Opravičite to Vašo Izjavo, t. j. navedite razloge, zakaj ne boste nikdar in nikoli več delovali z grofom C.; — kateri so uzroki, radi kajih bi ga moral naša stranka izbacnit še pred letom? Na jasno vprašanje smo pričakovali jasnega odgovora, a tega ni. Pač pa odgovarjate g. doktor, da sem Vam očital laž, da je grof C. protrosil za Vašo izvolitev 3000 gld. To se pravi, da sem Vam očital, da ste Vito laž izmisli in med svet poslali. Tako se lahko umeje Vaše besede. Pojte no, g. doktor, saj sam i se bitega ne verjamete. Jaz sem Vam očital le nehvaležnost, ako bi bila ta govorica resnična, kar pa ni, kakor ste sami že pojasnili; in od tistega časa je bila ta govorica popolnoma pokopana, ker niste več slišali, da bi Vam bil kdo katerikrat še očital. Ne ve se tudi za gotovo, v kateri stranki se je ta govorica izlegla. Mogoče v naši — mogoče v Vaši. Pred nedavnim so časopisi pisarili, da ni izključena možnost, da so Dreyfusove sami najeli napadalca na Laborija; potem so pa to dejstvo podtaknili antisemitom, da bi jih toliko vespečje pobijali v doseglo svojega namena¹). Gotovega torej ni, kdo je oče omenjeni govorici, le to je gotovo, da jo "Soča" večkrat

¹⁾ Razkril Milan je neki tudi najel napadalca znamenom, da spravi na večas tiste srbske veljake, ki so na tisti njegovim namenom. Op. ur.

"Da, da, veselje je pri kraju".

Sedel sem in prebiral ilustrovani časopis.

Kar se odprl duri in vstopil je stari bradač — bivši desetnik Medved, tedaj pošten sluga spoštovane občine dolske. Prišel je s pošto, oddaljene kake pol ure. Vstopil se je po vojaško:

"Gospod adjunkt*, nesem vani recipis".

Pisar poskoči, seže po njem in čudo, da ni skočil iz kože: "Gospodje, okarina je že na pošti".

"Že!" vskliknejo vsi jednoglasno.

"To je veliko", reče pisar, gledajoč vozni list: "Zaboj; poštarine 1 gld. 15 kr. — to mora biti velika reč".

"No, Medved", obrne se župan k slugi, "pojdete še danes po to na pošto; saj do teme še lahko pride — dan je že daljši. Res mika me . . ."

"Tako naj gre", pritrdi g. učitelj.

"Ali pazite, vi starci nerodnež, da nam tega ne polomite".

"Kaj pa, če bi si vzel samokolnico",

svetoval je podžupan, "ko je v zaboju . . ."

"Da, vzmete samokolnico", pritrdi pisar. "Tu imate recipis, recite, da se lepo priporočam gospodu poštarju. — Gospodje", obrne se do drugih, "kdo ima drobiž? 1 gld. 15 kr. — —"

* grajski.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Morelli, h. št. 22.

Dopise, oglase in naročnine sprejema "Narodna tiskarna".

Oglas je računjo po petit-vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 7 kr., ako se tiskajo 2-krat po 6 kr., ako se tiskajo 3-krat po 5 kr. Ako se večkrat tiskajo, računjo se po pogodbji.

pogreva in v najvaješem času tudi Vi; morate že vedeti zakaj. Jaz pa sem prepričan, da Kobariški in Boški tržani boljše vedo kakor Vi, koliko važnosti je taki govorici pripisovati, s katero jih v znamirjate.

Dalje navajate, kaj vse ste govorili gg. dr. Gregorčiču, župniku Kurinčiču, velepos. Torošu Kdo Vas je pa po tem vprašal? Odgovoriti ste imeli na vprašanje, za kar je bilo stavljeni in družega nic.

Prav klasičen je pa še le odgovor na drugo vprašanje. Čuje! Ad 2) piše g. dr. T.: "Vaše pismo v "Gorici" je dano dne 24 avg. t. l. — V Vašem drugem vprašanju je torej druga laž, ako trdite, da sem se pred kakimi 3 tedni pred Vašim pismom izrazil na navedeni način. Dne 29. avgusta torej 5 dnj po Vašem članku sta bila pri meni dva Dornberžana itd. (glej "Sočo" št. 72.) Pa ne g. doktor, da mislite, da ridim v prihodnost, kaj in s kom boste Vi čez 5 dnj govorili in jaz to že naprej v članku uporabljam!? Prihodnost ni znana ne Vam, ne meni, ne nobenemu človeku. Toraj vzdružujem vprašanje: Ali je res, kar ste, ni še 3 tedne od tega (t. j. od 25. avgusta nazaj) nekemu Dornberžanu rekli itd. kakor je v 9. štev. "Gorice". — Bom tako uljden, da Vašemu po Rebkovem shodu skrbanemu spominu pomorem. Spomnite se, kako ste se izrazili o posojilu 100 000 gld. za v. železnico v soboto dne 5 avgusta t. l. v pisarni g. dr. Staniča, o prilik, ko je bil dotični veljavni Dornberžan pri Vas radi pravde šolske dekle, ki je bila na potu v Aleksandrijo v Trstu ustavljen. Stejte toraj od 24 avg. do petega nazaj, koliko tednov je to?") To ste imeli odgovoriti, ne pa kaj ste govorili dvema Dornberžanoma 29. avgusta. Laž, katero meni očitata, vtaknite nazaj v tisti žep, iz katerega ste jaz vselejte, kakor se Vam poljubi, saj Vam ne bom odgovarjal; imam zadosti drugega hvalejnega dela²). Ena Vam pa še moram povedati, da smo Vam hvaležni za izjavo 29. avgusta, če tudi ni popolna — zna se pa kedaj spopliniti, tedaj ne pozabit, kaj ste še govorili — in ta je: "Posojilo 100.000 gld. se je bilo pri količkaj dobril volji lahko izposovalo, akose je hotelo³). Ako se

¹⁾ Kdo bi se brigal za take malenkosti in natančnosti? Nekaj se zavije, pa velja — za tiste, ki nočejo misljiti in katerim ni za resnic! Kar je kdo govoril včeraj, ga danes ne briga. No, mi pa stavimo, da dr. Tuma ni govoril 5. avgusta "oficijelno" in takih neoficijelnih besed ne gre vagnati. Kadar sedi dr. Tuma na tronu in govorí "oficijelno", takrat kaj veljajo njegove besede? To velja za njega. On pa sanja ob belem dnevu in blede po papirju, na katerega potprečljivost grešiti, da navaja pogovore n. pr. z dr. Gr. in grofom C. tako natančno, kakor bi se bili višili včeraj. Op. ur.

²⁾ Gospod dopisnik, vemo, da imate hvaležnega dela, kakor je zavračanje zavijanja doktorja, ki ima patent za stroško; vendar upamo, da si boste še večkrat pritrigli toliko časa, da resnicina ljudi vyzame počelo v roko. Op. ur.

³⁾ Dr. Tuma torej ni hotel, ker ni imel dobre volje, izposlovati posojilo! Op. ur.

Tu je, reče predstojnik.

Tako, oddahne se pisar. "Tu imate denar in pazite — da nam ne razbijete te okarine — sicer vam to brado dlako po plaki — !"

Služil sem gospodu cesarju za korporala! vzvratna se Medved ponosno, in odide.

Res radoveden sem, m—hm — zakašljal gospod učitelj, "kak glas ima ta in koliko oktav?"

Gospodje, svetuje drugi podžupan, "jaz bi svetoval, — če se ujemate, da bi takoj danes napravili koncert!"

Da, da!

"To ne gre tako

postovati. Toda se ni mui hotelo izposlovati, ker ni bilo volje, dasi je bila "stvar". Vam kot deželnemu odborniku eo ipso prepričena; ne le prepričena, mar več dolžnost Vaša je bila, da ste kot slov. odbornik, ker ste z eksc. grofom C. imeli večino, brž ko brž sklep deželnega zbora izvedli. V Vaši obrambi za Vip. železnico v 67. št. "Soče" tudi navajate, kako ste se za posojilo pri "Montu" trudili, v 72. št. pa pišete: "Jaz sem ga bil izposoval, ako se je bila stvar meni prepustila". Kako gre to skupaj? Pa ne — in Bog ne daj — da bi se takoj vresničeval latinski pregor: Quem Deus perdere vult, decipit mentem, prosto po slovensko povedano: Ne bodite kakor ura, ki drugače kaže in druge bije. Toliko v pojasnilo na odgovor g. dr. Tume.

Lovro Juvančič.

XI. skupščina

.Zaveze slov. učit. društva.

Garibaldi je imel v Trstu in okoli svoboden prevod, slovensko učiteljstvo v Gorici pa je imelo sitnosti in zaprek in prepovedi pri svojih zborovanjih. Prečudne razmere. Na poti je bila obletnica žalostne smrti cesarice, na poti javni mir in red!

Najprej se je preložilo zborovanje na 10. in 11. t. m. zaradi maše zadušnice, potem se je pa vse prepovedalo v zadnjem hipu. Telegraščno se je naznala prepoved na razne strani. Vsled ugovora je vendar ministerstvo dovolilo zborovanje, a prepoved o koncertu in skupnem obedu je obvezljala.

Nasledek takemu postopanju je bil, da se je zbralo razmeroma pičlo število skupščinjerjev. Nekateri so prihajali, ko je bilo zborovanje že končano, ker so tako kesno zvedeli, da je prepoved ovržena. Napačno je bilo, da sta dva goriska lista presela vost o prepovedi ter jo tako razširila po deželi. Učiteljstvo goriške dežele je zvedelo iz listov o prepovedi ter ostalo doma, ker ni moglo zvedeti o ugovoru na ministerstvo in o deloma ugodni rešitvi ter ostalo doma.

Pomanjkanje prostora nam ne dopušča, da bi obširne poročali; zadovoljiti se moramo s kratkim poročilom.

Iz seje delegacij, dne 10. t. m. omenjam le, da po predlogu upravnega odbora se je zvišal letni donesek za "Zavezo" na 30 kr. za vsakega pravega učita, ker naraščajo stroški vsled obširnega delovanja. Najvažnejši sklep je bil, da prevzame "Zavezo" poleg "Popotnika" tudi "Učit. Tovariš" v svojo last ter preuredi lista tako, da postane prvi pedagoški, a drugi šolsko politički list. Župan Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar sta se imenovala častnima članoma zaradi zasluga, ki sta jih pridobila pri vprašanju o zboljšanju plač učiteljstvu na Kranjskem. —

Glavno zborovanje se je vršilo dne 11. t. m. v čitalnišni dvorani. Predsednik Luka Jelenc je pozdravil zborovalce, ki so se odzvali kljubu občutljivim stroškom, kljub zaprekam. Omenjal je narodne stranke na Kranjskem, ki je pokazala z dejanjem, da je za zboljšanje gmotnega ljudskega učiteljstva; tridesetletnico šolskega zakona, ki mu je zvezda vodnica, od katere ne odstopi. Spominjal se je smrti cesarice in cesarjevega jubileja.

Vladni zastopnik je bil g. Mosettig. Ces. svetnik Franc Vodopivec, predsednik pripravljalnega odbora, je pozdravil zbor ter omenjal razmere, vsled katerih ni bilo mogoče misliti na drugačen sprejem. Prebral je udanostno adreso na cesarja.

Od navzočih odlčenjakov omenjano dr. Gregorčiča, prof. Berbuča, dr. Tuma, prof. dr. Kosa, dekana Hvalico. Tajnik je prebral došle pozdrave od župana Ivana Hribarja, drž. posl. Vek. Spinčiča, pesnika Simona Gregorčiča i. dr. (Dalje prih.)

Občni zbor "Goriške ljudske posojilnice".

Že takrat, ko ni bilo na Goriškem še nikakoga razpora, nikake "gonje" proti dr. Tumi, so bili nekateri člani "Goriške ljudske posojilnice" mnjenja, da je vsekako nemestno, da načeluje ena in ista oseba dvema zavodoma, namreč posojilnici in trgovsko-obrtni zadruži. Oba denarna zavoda sta sicer narodni podjetji, a ker imata različna pravila in različen delokrog, se lahko prijeti, da se korist obej ne ujema.

V takem slučaju je za posojilnico najbolje, ako ima lastnega ravnatelja, ki skrbi za njeno korist, drugače lahko škodo trpi, posebno v slučaju, aki bi skupni ravnatelj obeh zavodov presamooblasten, drugi odborniki pa preodjenljivi. To mnenje se je med člani in drugimi razumniki vedno bolj širilo. Med drugimi sta bila prav tega mnenja tudi g. dr. Triller in g. Miha Vošnjak. Slednji gospod, ki je v resnic oče slovenskih posojilnic in gotovo najkompetentnejši sodnik in večak tej stroki, se je kar čudil, da se dopušča skupno ravnateljstvo različnih zavodov. Toliko o tej reči v obči.

"ljudske posojilnice" 15. aprila t. l. Pol ure pred pričetkom zborovanja sedeli so v goštinsli pri "Treh kronah" g. prof. B., g. J. K. in menda še trije zadružniki ter se razgovarjali o namerovani premembri pravil "Gor. lj. pos." Proti koncu razgovora vpraša pisec teh vrstic navzoče, ali bi ne bilo dobro, da se želja gledé ravnateljstva na letošnjem občnem zboru izrazi, kar so nekateri zadružniki nameravali storiti že na zadnjem zboru.

Ob enem naprosi g. prof. Berbuča, naj bi on v tej zadevi na občnem zboru govoril, ker kot ud nadzorstva razmere dobro pozna. Po kratkem obotavljenju sprejme prof. B. to nalogu, opomni pa, da bi kazalo dr. Tumo za predsednika nadzorstvu izvoliti, aki bo kdo drug ravnatelj. Po tem razgovoru šli smo k občnemu zboru, ki je trajal več ur. Že se je vršila zadnja točka dnevnega reda in predsednik dr. Tuma je že čital imena predlaganih udov ravnateljstva, ko so odšli štirje društveniki s kakimi 30 glasovi, ker so mislili, da vstedi dolgoraznega zborovanja v neznosni vročini odpade razgovor o ravnateljstvu. Ti društveniki so se že drugi dan izvedli, da je prof. B. izvršil prevzeto nalogu kljubu pozni ur ter v mirnem govoru utemeljeval predlog glede ravnateljstva.

V tem vseckako stvarnem nasvetu je iskal in našel vedno razburjeni in razburajoči⁽¹⁾ g. Gabršček političen naskok na dr. Tumona, in nastal je prepir že pri občnem zboru nepolitičnega društva. Toliko — sine ira et studio — o občnem zboru "Goriške ljud. pos."

Po tem zboru se je v "Soči" že večkrat ponavljala trditev, da so hoteli "štirje poslanici" vrči dr. Tumo iz posojilnice, da je bil to naskok na dr. T. itd. G. Gabršček dobro ve, da bi ne bili društveniki odšli pred volitvijo in da bi si bili "štirje deželni poslanci" priskrbeli na najložji način še stotine glasov, ako bi bili res nameravali političen naskok na dr. Tumo; znano mu je tudi lahko, da je dr. T. po občnem zboru mesto ravnatelja drugemu udnu ravnateljstvo ponujal, ker je potrebo take premembe sam razvidel. A g. Gabrščeka to ne moti⁽²⁾. On hoče odium započetega razpora od sebe odvaliti in drugim poslancem napraviti; zato ponavlja in bo še ponavljal bajko o prvem naskoku na dr. Tumu. Kako se je ta frivolno pričeti prepir dalje razvijal, o tem spregovorimo kaj več prihodnjie.

⁽¹⁾ Njegovi rojaki so že vedeli, zakaj so mu izrekli "burja"! Op. nr.

⁽²⁾ Gotovo ne. On je že tolkokrat zatrjeval, da mu je še vsak prepir le koristil. Op. nr.

O pristojbinah.

Nove določbe glede plačevanja pristojbin od nepremakljivih, ki prehajajo od jednega na drugega vsled zapuščin, daril ali pa tudi vstedi pogodeb bodisi brezplačno ali proti plačilu. Raznovrstne pristojbine ali "procenit", katere morajo naši kmetski gospodarji plačevati, ko si pridobe na kaščenih kolik način svoja posestva, bodisi da so jim zapustili starisci, darovali sorodniki ali pa, da so jih kupili od drugih, jim delajo mnogo preglavic ter tako obtežujejo njihovo gmotno stanje. Posebno pa so bile in so še dandanes obžalovanja vredne iste družine, pri katerih je pogostoma posegle neizprosljiva smrt s svojo koso ter prouzročila, da je prešlo jedno in isto premoženje v dobi malo let na več gospodarjev. V takih slučajih se je prigodilo često, da so znašale zapuščinske pristojbine, ki so se od jednega in istega premoženja večkrat odmerile v dobi malo let, malo da ne toliko, kolikor je vredno premoženje.

Cesarska naredba z dne 16. avgusta t. l., ki se je uveljavila na podlagi § 14., je v stanu nekoliko ublažiti take razmere ter je posebno malim kmetskim posestnikom zdatno olajšala bremenega v tem pogledu. Namenili smo se zategadelj podati našim čitateljem glavne določbe te naredbe.

§ 1. te cesarske naredbe ustanavlja glede plačevanja pristojbin od prenosa nepremičnin troje skupine. V 1. skupino spadajo vsi prenos med starisci, otroci in zakonskimi, naj se dogode ti prenos vsled smrti ali pa vsled dragih pogodeb bodisi brezplačno ali proti plačilu. Od takih prenosov se je plačevalo do sedaj od vsakih 100 gld. 1½% oziroma tudi 3½% z 25½% drž. doklade. Torej se je plačevalo od vsakih 100 gld. 1 gld. 87½ kr. oziroma 4 gld. 37½ kr. Odslej se bode plačalo, aki nepremičnina ni več vredna kot 30.000 kron (15.000 gld.), za vsakih 100 gld. 1 ½ gld. brez vsake doklade. V 2. skupino spadajo prenos, ki se zgode v slučaju smrti med drugimi osebami, ki niso zapadene v 1. skupino. Od takih prenosov se je plačevalo do sedaj 1½% oziroma tudi 3½% od vsakih 100 gld. poleg tega še državna doklada 25%. Torej se je plačevalo od vsakih 100 gld. 1 gld. 87½ kr. oziroma 4 gld. 37½ kr. Odslej naprej pa se bo plačevalo od nepremičnin, ki niso vredne več nego 20.000 kron (10.000 gld.) 1½%, in od nepremičnin, ki so vredne nad 20.000 kron (10.000 gld.) 2%. To je za vsakih 100 gld. 1½ gld. oziroma 2 gld. V 3. sku-

— pomoči prenos nepremičnin med osebami, nenačačenimi v 1. skupini, ki se dogode in pogode med živimi proti plačilu, od takih prenosov se je plačevalo do sedaj 3½% z 25% državne doklade. Torej za vsakih 100 gld. 4 gld. 37½ kr. Odslej se bode plačevalo, in sicer tako vrednost nepremičnine ne znaša nad 10.000 kron (5000 gld.) 3%. Torej za vsakih 100 gld. 3 gld., aki vrednost nepremičnine znaša 10.000 kron (5000 gld.) do 40.000 kron (20.000 gld.) 1½%. Torej od vsakih 100 gld. 3 gld. 50 kr. In aki znaša vrednost nepremičnine nad 40.000 kron (20.000 gld.) za vsakih 100 gld. 4 gld. (Dalje prih.)

Garibaldi v Trstu.

Tržaško lalonstvo se topi sreča in radosti. V njegovem ozidju se mudi sin onega italijanskega prvolitarca, česar ime je še danes najpopularenje med vsemi Italijani, in kateri je na mnogih bojiščih priporočil ustvariti zjedneno Italijo, sin onega apostola, česar življenje je bilo posvečeno oznanjanju smrtne sovraštva in vojskovjanju proti habsburški monarhiji, v Trstu biva general Menotti Garibaldi.

Ime Garibaldi samo obsegata cel program. S tem imenom samim so označene in izrečene končne aspiracije italijanskega plemena, da naj se vse italijanske pokrajine združijo z materjo Italijo, in Menotti Garibaldi ni nikdar prikral v tajil, da je zvest in oduševljen nositev očetovih tradicij, ter le žaka prilike, da jih uresniči.

Ta Garibaldi se mudi zdaj v še avstrijskem Trstu, v tistem Trstu, ki ga Italija glasno reklamira zase in česar "osvobojenje" je najvažnejša naloga, ki jo je stari Garibaldi še ne rešen zapustil svojem sinu; v tistem Trstu, ki nosi priimek "la fedelissima", in ki se klanja zdaj Menottiju Garibaldiju tako demonstrativno, da se mora človek nehotje vprašati: Kam je prišel ponos habsburške monarhije, da na svojem ozemlju kaj tacega trpi?

Trst leži Garibaldiju pred nogami, in tržaško lalonstvo hiti, da nositelju Garibaldijevih tradicij na najostentativnejši način izrazi svojo privrženost, svojo udanost in svojo ljubezen. Kdo naj verjame, da velja le Garibaldijevi osebi in da to nima namena vsemu svetu dokazati, da tržaško lalonstvo prisega na Garibaldijev program? Koderkoli se prikaže Garibaldi, povsod se mu prirejajo hrupne ovacie, povsod zrejasnih dokazov, da vidi tržaško lalonstvo v njem predstavitelja njegovih političnih idealov in da je z vso dušo udano tem irentovskim idealom.

Garibaldi sam ni v Trstu nastopil takoj, kakor bi se spodbabil tujen, ki napravi izlet, nego nastopil je kakor človek, ki se zaveda, kaj reprezentuje, kakor zmagonosen vojskovodja, in bil je tudi kakor tak celo oficijalno sprejet.

Na morskem obrežju sta tega laškega generala in zakletega sovražnika naše države vsprijela dva odpolanca občinskega sveta tržaškega, podžupan Benussi in občinski svetnik Bernardino, ki sta ga slovensko pozdravila "v imenu tržaškega prebivalstva", ter ga spremila v hotel, kjer se jima je pridružil še državni poslanec d'Angelis, tisti, ki je nedavno tega spremjal namestnika grofa Goëssa po tjaški okolici, sedaj pa nastopa kakor nekak Garibaldijev adjutant.

Tržaškemu županu je general Garibaldi napravil vizito in to v mestni hiši, v županovih uradnih prostorih, ter si je dal pokazati mestno dvorano. Ni ga morda zanimala arhitektura te dvorane, ne, hotel je videti kraj "ove tante volte risuono la parola della protesta e l'affermazione del diritto italiano", protest proti pripadnosti Trsta k habsburški monarhiji in površjanje italijanskega prava, da Trst pripada Italiji!

To je pač samo vnaši državi mogoče, a si pritepen tuje sreči dovoljevati tako veleizdajsko namigavanje, da sme tako politično prononsirana oseba javno nastopati na tak način, kakor nastopa Garibaldi v Trstu. Ne vprašamo, kaj bi storila Francija, če bi Bismarck sin si dovolil tak nastop na francoskih tleh, prepričani pa smo popolnoma, da bi tudi najslabotejša državica tega predzveznega provokaterja, kakor je Garibaldi, takoj iztrirala s svojega ozemlja, in naj bi bil pripadnik tudi najmogočnejši države.

V nas pa, namesto da bi tega laškega generala "per Šub" odpravili čez mejo, od koder je prišel, gleda se vse to mirno, in dopušča se celo, da oficijalne osebe sprejemajo Garibaldiju na najslabotejši način, ter tako dober izgled demonstrantov.

Italijani so znali vedno dobro demonstrirati. To je znano še izza dobe od leta 1848. do 1866. in tržaški Lahi so verni posnemali nekdanjih milanskih in beneških demonstrantov.

To se je zlasti sedaj pokazalo v Trstu, in to je priča vsaka vrsta v tržaškem laškem časopisu. Ves svet razume to počenjanje, ves svet strmi nad predzveznijo tega počenjanja, samo avstrijski oblastveni organi so za vse to gihi in slepi.

So li morda računi glede Trsta že sklenjeni, in je Garibaldijev obisk samo nazanjo, da se laški idealni kmalu uresničijo in pada Trst v kratkem, kakor zrelo jaboko materi Italiji v naročaj, — ali pa je oblastvena ravnočasnost in pasivnost glede te velike protiavstrijske demonstracije na avstrijskih tleh samo dokaz, da naša država je tukaj pojavov ne more zadušiti?

Bodi kakorkoli. Istina je, da se je v Trstu s pripomočjo Garibaldijev uprizorila znamenita protiavstrijska demonstracija, ne da bi se bila poklicana oblastva ganda, in istina je, da mora to postopanje ugled in veljavno naše monarhije pred vsem svetom silno oškodovati.

Menotti Garibaldi je v četrtek zapustil Trst. Obiskal je razne kraje v tržaški okolici in napravil izlet ali bolje rečeno, inspekcijsko potovanje v Piran. Tam je bil slovensko sprejet, tako slovensko, kakor kak vladar. Pozdravil ga je župan dr. Bubba in ga je peljal v mestno hišo, kjer mu je predstavil občinske odbornike. Piranci, moški in ženske, so prirejali Garibaldiju velikanske ovacie. Pri odbodu iz Trsta so tržaški Lahoni demonstrirali tako, da jih je policija več aretovala.

Dopisi.

Z Gorškega, dne 1. sept. (Izv. dopis). — Resnica je, da piše dandanes sapa — neugodna autoriteti. Ali na drugo stran se pa tudi ne more hvaliti, če se višji skriva le za četrto božjo zapoved. Saj so dolžni osti obojestransko. Dolžni so namreč tudi sami pospeševati na vso moč blaginjo svojih podložnikov ter jo množiti. Dolžni so braniti svoje podložne zoper vsako krivicu in silo. In zato morajo tudi dragovoljno poslušati tožbe in pritožbe in jemati podložnike v zavetje, če vidijo, da se jim godi krivica.

Do cesarice Marije Terezije je imel vsak njenih podložnikov odprto pot. Kar je ustavila to reč za nekaj časa; in torej podložni niso smeli k njej se svojimi prošnjami in pritožbami kakor poprej. Ali o pripravni priliki povzdigne dvorni pridigar nepresteno svoj glas s prižnico ter reče: "Če se kralji umikajo vsakemu očesu za nep

Kozani po izgledu drugih županstev, — kar je le lepo slišati, — z utemeljeno prošnjo na visoko vojno ministerstvo zaradi znižanja cene smodniku, in na poljedelsko ministerstvo pa zaradi kakršne zdatnejše podporo v pomnožitev strelnih postaj v županiji. Dal Bog, da bi dotične prošnje imele dober uspeh, ker so take olajšave in podpora včas takoj preobloženim občinam, kako potrebne, a vendar bati se je zelo, kar tudi g. depisnik iz Medane omenja, da ne bodo še tako utemeljene prošnje vsljane, dokler naši poslanci ne pojdejo v dež. zbor. Tako vsaj je trdil g. c. k. namestnik, kakor drugod pov sod, tudi v Št. Martinu, akopram ga je č. gosp. župnik ob sklepu svojega izbornega in jedrnatega sprejemnega nagovora skorbi reklo prosil, da naj Njeg. ekselencu kot cesarjev namestnik nam pomaga v teh slabih in kritičnih časih bodi si v gmotnem ali narodnem oziru.

Pri razgovoru dotaknil se je g. c. k. namestnik tudi onega nesrečnega prispevka iz dež. zaloge okr. Šols. zalogom, ter se čudom éndil, da slov. poslanci niso hoteli sprejeti od Lahov ponudnih 104 tisoč v ta namen, h kajm bi bila še vladta 10, 15, mogoče tudi 20 tisoč letnih dodala. Po tej izjavi c. k. namestnika je soditi, da ne vé, ali noče vedeti, da onih ponudnih 104 tisoč mesto 150 tisoč sta tudi zaupnika slov. poslancev gg. dr. Anton Gregorčič in Alfred graf Coronini za enkrat sprejela, in sicer v nekej seji zadnjih pogajanj se zaupnikoma ital. poslancev na pripombo samega g. dež. glavarja slovensko rekoč: „da povisek bo potreben in pravilen, a še-le potem, ko bodo učiteljske plače že res povisane“, — na kar sta tudi slov. zaupnika od g. dež. glavarja samega nasvetovani predlog v navzočnosti vladnega zastopnika g. okr. glavarja, ki na znanje vzela, da poročata o tem slov. klubu. Iz tega sledi torej jasno, da slov. zaupnika sta za enkrat faktično sprejela ponudnih 104 tisoč gl. prispevka iz dež. zaloge, in potem, kakor nasvetuje sam g. dež. glavar, ko bodo učiteljske plače že res povisane, pa še potrebni in opravičeni povisek manjkajočih 46 tisoč, kar bi bili gotovo ta nasvet vsi slov. poslanci sprejeli, in tudi ital. poslanci bi ga morali, saj ga je nasvetoval sam g. dež. glavar, ki je gotovo dobro premislil, da ne bo na škodo Lahom, predno je nasvet izustil.

A ko sta ital. zaupnika videla, da sta slov. zaupnika do skrajnosti popustljiva, ter da celo ponudnih 104 tisoč gl. dež. prispevka za enkrat sprejemata, oblika ju je kurja polt, da se utegnejo vendar le doseči sporazumljena, kakor znamenja kažejo, udarila sta jo koj, — gotovo že prej na to pripravljena, — na drugo plat, ter privlekla v razgovor stvari, spadajoče v prvo vrsto slov. zahtev, o katerih stvareh sta sama prej izjavila v imenu ital. kluba, da se ne bo razpravljal, — dobro vedenja, da slov. zaupnika ne moreta na noben način v sramoto slovenske večine na Goriskem pritrdiriti tem stvarem v njih zmislu, onemogočila sta gg. ital. zaupnika s tem, da so se vče proti koncu nagibajoča zaželjena pogajanja razbila.

Taka je torej ta stvar v pravi resnici in ne drugače, kar naj si blagovoli tudi g. c. k. namestnik zapomni, ter v tem zmislu o tej stvari tudi visoki osrednji vladni sporočati, kajti pregovor pravi: „Resnica je Bogu in ljudem ljuba!“

Upajmo pa, da tudi naša vrla gg. državna poslanca ne bosta zamudila na pravem mestu povedati in razložiti, kdo je bil kriv, da so se zadnja pogajanja razbila, — ne Slovenci, ampak Italijani?!

Politični razgled.

Avstrija Prišla je torej vendar le v tir spravna akcija. V nedeljo so se namreč posvetovali voditelji katoliške nemške ljudske stranke ter so sklenili, da se poskusiti vse mogoče, kar bi bilo v stanu spraviti Čehi in Nemci.

V pondeljek je pa vsprejel cesar načelnika te stranke dr. Kathraina v avdijenci ter se pogovarjal z njim o političnem položaju. Casopisi poročajo, da je reklo cesar dr. Kathrainu, da je njegova lastna volja, da se začno zopet pogajanja med nasprotujočimi si strankami v parlamentu, ter da se doseže sprava. Na dr. Kathrainovo priporočilo pa, da je cesar poveril to akcijo katoliški nemški ljudski stranki.

Da bi bilo vse to res, kar trdijo v tem pogledu časopisi, tega mi ne jamčimo; bilo je pa na tem mestu, da je pl. dr. Fuchs predsedni kdržavnega zboru, ravnokar razposlal na načelnike vseh parlamentarnih strank povabilo, s katerimi jih vabi na izvenparlamentarni pogovor o spravi, ki je dolochen na 24. t. m. na Dunaju. Ali pride do pogovora ali ne, o tem niso še ječaine vse nemške stranke. Če pojde po Wolfovi volji in želji, potem ne pride do ničesar, kajti Wolf je reklo pri volilnem shodu, ki se je vrnil te dni v Leibnici, da postavlja njegova stranka za predpogoj vsake spravne akcije odpavo jezikovnih naredb za Česko in Moravsko in pa proglašenje nemškega jezika državnim jezikom. Ako bi torej tudi druge nemške stranke pristopile k tej Wolfovi zahtevi, potem je vsak razgovor o kakršni spravi kar naravnost nemogoč, kajti Slovani ne bodo nikdar privolili v to zahtevo.

Casopisi govore tudi, da je mogoče, da pride do sprememb ministerstva.

Pravijo namreč, da bi znalo slediti Thunovemu ministerstvu kako neutralno ministerstvo. To ministerstvo da bi imelo za nadogovor spraviti pod zakonsko streho nagodbo z Ogersko in pa novi zakon o davku na sladkor. Ko bi bilo to storjeno, bi pa sledilo temu ministerstvu liberalno ministerstvo in Slovani naj bi ostali po tem, ko bi bili dovolili državi to, kar potrebuje, na cedilu. Mogoče je vse to, ali tako gladko to vendar ne pojde. Praska „Politik“ opaža k tem govoricam, da ne neutralno ministerstvo, marveč ministerstvo desnice naj bi konečno jedenkrat nastopilo ter storilo konec sedanjemu političnemu cincanju. Pa kakor rečeno, počakajmo 24. dne t. m. in takrat nam bo morebiti bolj jasno, kako smer da misljijo dati naši notranji politiki naši najvišji krogci, od katerih je pri nas vse odvisno.

Francoska. Dreifussov proces, ki je polnil že več mesecov vse časopise posebno po židovsko in od židov podkupljeno, se je zavrnih preteklo soboto v Rennes-u. Konec procesu je odsoda Dreifuss-a na kazen 10 letne ječe, ktere pa mu ne bo treba prestavljati na Hudičevem otoku, marveč kje drugje na Francozkom. Židje so do zadnjega trenutka upali, da bode oproščen Dreifuss. Zato jih je pa neizrečeno razkačila takra razsodba. In kaj bi jih tudi ne razkačila? Po pogovoru, „denar razbije železna vrata“, so si bili oni svetki, da bode vplivali tudi v tem slučaju njih denar, kolikor na priče, toliko morebiti na sodnike in pa na javno mnenje. Javnega mnenja so si pridobili sicer mnogo na svojo stran s pomočjo podkupljenega časopisa; pri pričah in pri sodnikih so se pa varali in tako je prišlo, da je bil Dreifuss obsojen navzlic vsem 35,000 000 frankov, ktere so židje baje potrosili, da bi ga rešili. Sicer je pa škoda, ktero je proučil francoski republika ta proces, veliko večja nego je škoda, katero trpijo prijem židje. Če ne drugo, je že to nepregledne škode za Francozko, da se je disciplina francoske armade vstopil dogodkov, ki so se vrnil pred tem procesom, omajala tako zelo, da se je batil vsled tega najusodenopoljnješih posledic za Francozko. Židje pišejo sicer v svojih časopisih, da bode Franciji gorje radi tega, ker je bil Dreifuss obsojen. Drugi so pa prepričani, da bi gorje šele tedaj prikelo do vrhunca, ako bi bil Dreifuss oproščen.

Belgia V Belgiji so začeli socialisti zopet pretiti z neredi. Oni so proti vsaki volilni preosnovi, aka bi ta ne zapadala splošne in jednake volilne pravice. Dan v dan je čitati oglase po vogalih mestnih ulic v Bruselju, da ne odnehajo od svojih zahtev, tudi če bi imela teči kri vsled tega.

Angležka in Transwaal. Angleška transwaalskega prepira ne bo skoraj rešiti družbe, nego z orožjem Transwaalcu so namreč odgovorili Angležem, da ne vsprejmejo njihovih predlogov gledč volilne pravice, ki bi se imela dati po angleški zahtevi prilejencem na Transwaalu posebno pa, da nikakor ne pripoznavajo, da bi imela Angležka sploh kako pravico umešavati se v njihove notranje zadeve.

Vsled tega se Angležka resno pripravlja na boj v Transwaalu in se pričakuje od dne do dne, da se bode napovedali od strani Angležev ta boj. Pa kakor je posneti iz angleškega časopisa, se zdi igrača Angležem ta boj in ne ceni vsled tega prenizko transwaalske bojne moči. Posebno jim delajo preglavico Boeri, ki so vče do kazali 1881 l., da ne pusté, da bi se kdo ž njimi šalil.

Srbija. Preteklo soboto se je pričela v Belegradu razprava zaradi napada na razkralja Milana in zaradi vedežajstva. Številno obtožencev znaša 39, med temi so seveda glavni vodje radikalne stranke kakor Pašić, Tavšanović, polkovnik Nikoljič i. dr. Prefekt Angjelič se je odtegnil tej razpravi s tem, da se je obesil v zaporu. Govor je pa tudi, da se Angjelič ni obesil sam nego, da so ga zadavili jetniški pažniki, kar ni popolnoma neverjetno. Proces je torej začel. Ali vče začetek ne more nikakor ugajati zloglasnemu razkralju Miljanu, kajti izjave nadpadala Kneževića, ki jih je izstrelil v sočtu pred sodiščem, so vse kaj drugačega nego je bilo ono, kar je povedal Knežević preiskovalnemu sodniku.

Knežević trdi zdaj, da je bil napad izključno njegova stvar in da ni iskati pri

njem nobenega sokrivca. On da je izvršil napad iz maščevanja, ker ni hotel razkril Milan uslušati neke njegove prošnje, istotajoč da se je hotel maščevati nad polk. Nekoličem s tem, da ga imenoval sokrivcem. O prefektu Angjeliču pravi, da ga sploh ne pozna. Baš tako na trhlih podlagah da sloni tudi obtožba proti onim, ki so zaprti radi vedežajstva.

Domače in razne vesti.

Dr. A. Gregorčič. državnemu in deželnemu poslancu, so došle sledeče izjave:

— **Kobilaglava**, 18. avgusta. — Starašinstvo občine Kobilaglava je v svoji seji dne 15. avgusta 1899, št. 216, sklenilo, da se Vam in Vašim tovarišem z ozirom na sedanje politične razmere na Goriskem izreklo popolno zaupanje, in da se Vas prosi, da bi blagovolili, ne glede na napade od raznih strani, še nadalje tako požrtvovalno braniti in zagovarjati kakor duševne, tako tudi gmotne koristi slovenskega naroda na Goriskem. Izvršnjoč sklep starašinstva bilježim se z odličnim spoštovanjem (ž. p.)

Jožef Pipan, župan.

— **Skopo**, 18. avgusta. — Sejni zapisnik, sklenjen v navzočnosti spodaj podpisanega občinskega starašinstva v Skopem dne 18 avgusta 1899. — Na županov predlog se je sklenilo enoglasno, izreči prečastitemu gosp. dr. Ant. Gregorčiču, deželnemu in državnemu poslancu, ter njegovim sotrušnikom za delovanje v deželnem zboru popolno zaupanje. Živie Josip, župan; Gec Ant., Zlobec Ant., podžupana; Barič Alojzij, Brajdih Ivan, Gec Ivan, Grmek Ant., Gorjup And., Lovrenčič Ant., Uršič And., Živie Ant., Živie Lovrene, starašine.

— **Komen**, 18. avgusta. — (Brzjavno). Starašinstvo Komen je v seji dnes soglasno izreklo zaupanje Vašemu delovanju in Vašega mišljenja poslancem. Županstvo Komen.

Kovačič.

Tombola v Podgori bo v nedeljo 17. t. m. ob 5 uri popoldne Delavcev. Sobrati agitujte za obilno vdeležbo! Prodajajte srečke pridno! Tombola se mora za delavsko društvo častno izvršiti!

Vse neprodane srečke treba je izročiti v nedeljo vsaj do 5. ure popoldne društvenemu blagajniku dr. Andr. Pavlici.

Odbor.

Anton Klodič vit. Sabladoski, dež. šols. nadzornik stopi v kratkem v pokoj.

Dr. Aleksij Roje z obiteljo se je vrnil v Gorico.

Zahvala. Pripravljeni odbor učiteljskega društva gor. okolice se lepo zahvaljuje p. n. gg. pevovodji, pevcem in pevkam gor. čitalnice za trud, ki so ga imeli s pripravljanjem za koncert, kateri bi se bil vršil o priliki zborovanja učiteljske zaveze.

15 članov ravnateljstva in odborništva „Trg.-obr. zadruge“ v Gorici se je čutilo poklicanih podpisati neko izjavo v prilog dr. Tumi. Kaj pa ostali člani, ali oni niso čutili jednak potrebe? Nikdo ni odrekal dr. Tumi zasluga pri omenjeni zadrugi, ki je jedino njegovo pozitivno delo. Priznaju se, da je bila pristavila opazka, da se neki odlikuje z visokostjo obresti, o katerih se splošno govorji. To naj bi bili gg. člani pojasnili, storili bi bili večjo uslugo.

Za „Šolski dom“: Preč. gg. Ant. Batagelj 5 gld., dr. Andr. Pavlica 5 gld. Bog povrni.

Slovenska šola v Ločniku. Ob pričetku šolskega leta se je pokazal uspeh silne agitacije proti slov. šoli v Ločniku. Blizu 30 slov. otrok se je preselilo v laško šolo. Med agitatorji je prvak obč. tajnik. Odkar je bil c. kr. namestnik v Ločniku, se neprestano agituje proti slov. šoli, kateri hočejo na vsak način zmanjšati število otrok tako, da bi se moralna zapreti. Od hiše do hiše hodijo agitatorji ter na vse načine prigovarjajo, da premamijo slov. starše, da pošljajo svoje otroke iz slovenske šole v laško. Kjer ne pomaga drugo sredstvo, tam se poslužujejo zmrzjanja in celo tepenja slovenskih otrok. Se v cerkvi niso varni Slovenci in njih otroci.

Lahi delajo urejeno po načrtu, da hočejo poitaljančiti okolico goriško. Za Ločnikom, s katerega hočejo zbrisati v najkrščem času vsako znatenje nekdanje povsem slov. občine, prihaja na vrsto — Podgora.

Od slovenske strani se je ugovarjalo takemu postopanju, a doslej zastonj. Oblastnije so obveščene o agitacijah in položaju, a doslej se niso še ganile. Toliko za danes.

Iz Rihemberka 9 sept. (Izv. dop.) Danes smo položili po dolgi inčni bolezni v prezgodnji grob našega dobro znanega Matija Ličen-a.

Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Pogreba se je udeležilo mnogo občinstva s spremstvom veteranske godbe iz Prvačine, gg. veteranov iz Dornberga in Rihemberka in obč. starešinov. V spomin hvaljnosti je podelila g. poštarica Pregl venec s trakov.

Po pogrebu smo se sešli. G. župan se je zahvalil v imenu pokojnikove rodbine ve-

teranski godbi, voditelju veteranov iz Dornberga, kakor tudi vsem veteranom posebej, da so izkazali zadnjo čast in sočutje pokojniku in zapuščeni družini.

G. župan je obvestil po želji veteransov brzjavno o tem g. grofa Lanthieri-ja kot voditelja veteranov.

Na Kobaridskem so pomnožili začasno število orožnikov. Pripravljajo, da se je to zgodilo, ker so se klatili po okraju Lahi, ki so risali tamnočne kraje.

Z Gradišča na Vipavskem nam je poslal g. Fr. Saksida, predsednik „Branje društva“ Iep. dopis o sprejemu č. g. kurata Andreja Žnidarčiča. Kljub dobril volji ne moremo dopisa priobčiti, ker nimamo prostora.

Toča je pobila v goriški okolici in po Krasu; najhujše so prizadeti kraji: Podgora, St. Andrej, Bilje, Miren, Opatjeselo in Konstanjeva.

Nezaslišano. 27. pešpolk je bil na Raketu na Kranjskem dne 18. avgusta na rojstni dan cesarjev. Nekateri častniki so bili v velikih skribah zaradi slovenskih zastav. Na vsak način so pri neki hiši s protesti in zaničljivimi priponujami hoteli preprečiti razobešenje slovenske zastave. Tako je neki častnik vprašal neko gospodijočno, kje da bode visela slovenska zastava in ko je dobil odgovor, da na levem strani hiše, je dejal: „Potem razobesite pri vratih tudi par spodnjih blač“. Drug častnik je našel še hujšo primera. Izrazil se je, da ako bodo „slovenske cunje“ zunaj visele, da ne bodo imeli tam banketa.

Ali še s tem ni bilo dovolj. Na ukaz so vojaki sneli slovensko zastavo in jo vrgli v blato! — Poleg tega nezaslišanega postopanja pa so proti vžigalicam družbe sv. Cirila in Metoda naročili Šmidarkove. Komentara ni treba, na pravijo si ga naši čitatelji sami.

Stariši pazite na svoje otroke! V Domžalah na Kranjskem se je bil obesil pod voz 9 letni deček, padel je tako nesrečno pod kolesa, da je šel z žitom naložen voz preko njega; deček je kmalu umrl.

Iz Reke se nam piše: 7. t. m. umrla je v tuk. samostanu č. mm. Benediktink, č. m. Alojzija Rott, večletna opatinja in dekanja, rojena v Ljubljani 4. prosince 1848. l. Veljastni pogrebni sprevod, kojega je vodil ondotni mil. prost. Kukanič v spremstvu nad 20 duh

BRIVNICA

na primernem kraju je na prodaj po zmerni ceni. — Pojasnila daje upravnishtvo „Gorice“.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

GORICA

Predaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin:
burgundeca, rizlinga, modre frankinje in druge

DESERTNA VINA.

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20

Trgovina z jedilnim blagom

G. F. Resberg v Gorici,

v Kapneinski ulici št. 11

ter podružnici na Kornu štev. 2
priporoča to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast — paper — sveče — olje — škrof — ječmen — karino — primeso — moko — gris — drobne in debele otroke — tursko — žab — sol — moko za pitanje — kis — žeplo — cement, bakreni vitriji itd.

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo ter pristnega črnega in belega vina.

Bogato zalogo vseh lončarskih in porcelanastih izdelkov in steklenic ima

ANTON KOREN

v Gorici, v Gospoški ulici št. 4.

Velika izber:

krožnikov, skled, skledie, loncev in lončkov. Vsakovrstne svetilnice za petrolej in olje.

Zaloga nožev, vilic in podstavkov.

Vsakovrstne šipe in zrcala.

Reže in vklada šipe za okna.

Pripreja po naročilu priproste ali ukusne okvirje za podobe in zrcala.

Cene zmerne, postrežba točna.

Se čestim nazajati p. n. občinstvu, da sem prezel gostilno

„Pri Janezu“

na Kornju

ter do točim izborna domača briska in vi-pavška vina. Imam cena prenočišča in poljubno kuhijsko postrežbo.

Priporoča se v obilni obisk, se bliježim vdani

J. Munih.

ZALOGA

vsakovrstnih šivalnih strojev

Fani Drašček

v Gorici

Stolna ulica št. 2. (v prodajalnici jestvin).

Prodaja strojev tudi na mesečne ali tedenske obroke.

Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti.

Priporoča se slavnemu občinstvu v Gorici in deželi.

Ne boji se tekmovalja.

Anton Kuštrin

v gospoški ulici št. 23. v hiši
g. dr. Lisjaka.

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin, n. pr.: kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlón, Portofiko in druge - Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. - Petrolij v zabeju. - Sladkor razne vrste. - Moko številko 0, 1, 2, 4, 5. - Več vrst rajza. - Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. - Cena primerja. - Postrežba točna.

CENIK

Šolskih, pisarskih in raznih drugih potrebščin.

Papir: uradni, zavoj (250 pol) od gl. 1.25 predpisni, "	" " " " 0.70
pisemski, "	200 " " " 0.60
Zavitki (koverti)	100 " " " 0.20
Solske pisanke	" " " " 0.65
Risanke	" " " " 1.70
Sušilniki	" " " " 0.08
Ploščice	" " " " 0.06
Pisala, škatla	100 " " " 0.25
Ravnila, dvanajstoricna	" " " " 0.14
Gobice za ploščice	100 " " " 0.80
Peresa škatla (14 peres)	" " " " 0.25
Svinčniki, dvanajstoricna	" " " " 0.06
Tinta, 12 steklenic v škatli	" " " " 0.45
" 1 liter v steklenici	" " " " 0.35
Knjige, vpisne	" " " " 0.04
molitvene	" " " " 0.12
Podobice, svete 100	" " " " 0.30
Mošnički za denar	" " " " 0.10
Nožiči	" " " " 0.15

I. t. d. vse po najnižih konkurenčnih cenah.

P. s. Šolske pisanke izdeluje zdaj v svojem področju in imajo mnogo lepši papir in boljši ovitek nego dosedanje.

Za naročila priporoča se najujudnejše

V Gorici, Semeniška ulica št. 10.

G. Likar.

Pozor kmetovalci!

Tomaževa žlindra

16—18%. (prah za travnike) se dobiva po 2 gld. 65 kr. kvintal pri

društvu za prodajo umetnih gnojil

v Gorici, ulica Contavalle hišna štev. 2 (blizu kavarne Schwarz).

TEODOR SLABANJA

srebrar

via Morelli 12 — GORICA — ulica Morelli 12

uljudno priporoča velečasti duhovščini svojo znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem sloganu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Stare reči popravi, posrebrebi in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene strelovode iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franko in zastonj.

Da si pa morejo tudi bolj rene cerkev naročiti cerkvenega korinskega blaga, olajšuje jim to zgorej omenjeni s tem, da jim je pravrljen napravljen blago, aka mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalc sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Andrej Cermel

na Kornju št. 10.

priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino vsakovrstnih potrebščin, kakor: kavo vseh vrst, riž, olje itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špek in salame in to, na drobno in debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril - Metodovo kavo in Ciril - Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“.

Špedicijska poslovница

Gašpar Hvalič v Gorici

v ulici Morelli 12

se toplo priporoča Slovencem v Gorici in z deželi.

ima zaprt voz za prevažanje polišča.

ZALOGA PIVA

iz

prve kranjske eksportne pivovarne na par

T. Fröhlich-a

na Vrhniku pri Ljubljani.

V Babadišu 18 — GORICA — via Rabatta 18

priporoča se p. n. g. g. gostilničanjem in zasebnikom v mestu in na deželi.

Zastop in zaloga za Gorico in dežele.

J. Kovari.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlan-skih, briskih.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih ob 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzoč.

Cene zmerne. Postrežba počrena.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom v Stolni ulici št. 2 v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica) priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z deželi.

Prodaja kavino primeso iz tovarne ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.

Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

Glej! Glej! Čuda!!!

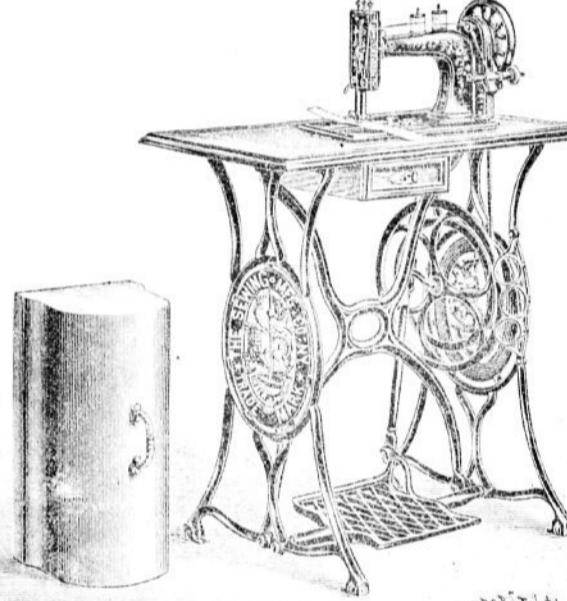
V Nunski ulici št. 14, 15, 16.

Zaloga šivalnih strojev za vse stroke šivanja in edina slovenska zaloga dvokoles.

V zalogi se vzbijoči tudi posamezni deli šivalnih strojev in dvokoles, kakor tudi šivanke, katerih dve at stane za šivilje 36, za krojače 45 in čevljarje 50 kr.

Popravljalnica šivalnih strojev in dvokoles, za katerih delo se jamči.

Za dobroto na ših šivalnih strojev se jamči let 5½.

NAZNANILO.

Podpisane uljudno priporoča slavnemu občinstvu, posebno častiti duhovščini, uradnikom, učiteljem, sploh gospodkemu, delavskemu in kmečkemu stannu, posebno pa novoporočencem

svojo bogato zalogo vsakovrstnega pohištva.

podob na platno in šipe z različnimi okvirji, ogledala vsake velikosti ter preproge za okna. Različne stolice iz treja in po nemškem slogu, posebno za jedilne sobe. Blazine na strune in afriške trave z žimami in platnom na izbiro ter razne tapicerije. Sprejema naročila od priproste do najfinije jedilne, spalne in posetne sobe od prvih mizarskih mojstrov, posebno od odlikovane Črnigovej delavnice v Gorici.

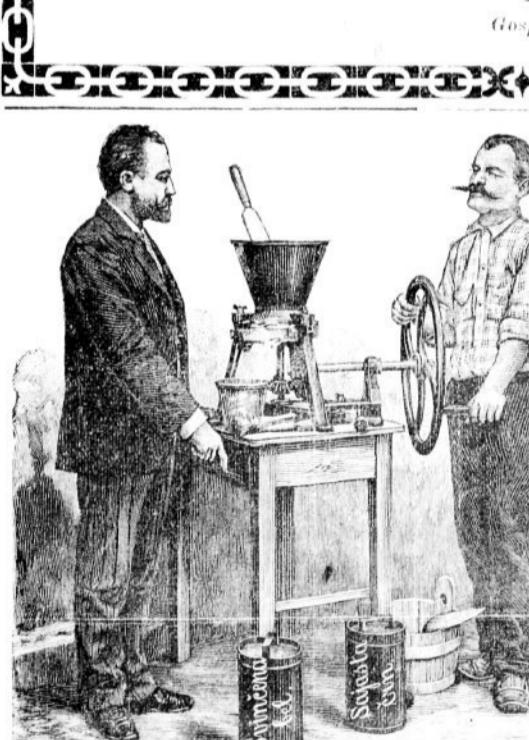
Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, priskrbijo se po izberi cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in pardrobrih.

Nadejajo se obilega obiska iz mesta in dežele, belježim z odličnim spoštovanjem

ANTON BREŠČAK,

Gospoška ulica št. 14 (Via Signori N. 14).

Mirodilnica (drogerija)

v Tržni ulici v poslop, okrož. sodišča je bogato založena

z blagom najboljše vrste